

PRESTAVBA NÁMESTIA KLEMENTA GOTTWALDA

Viera Varínska

V Bratislave na Gottwaldovom námestí vyrástol pamätník Klementovi Gottwaldovi. Bol postavený z vďaky a úcty jednej z vedúcich osobností československého robotníckeho hnutia, organizátorovi národnoslobodzovacieho boja českého a slovenského ľudu v čase druhej svetovej vojny, prvému robotníckemu prezidentovi. Pamätník odhalil súdruh Gustáv Husák, prezident ČSSR dňa 13. novembra 1980 pri príležitosti 84. nedeľtých narodenín súdruha Gottwalda. Súčasne bolo aj celé novovybudované námestie odovzdané do užívania verejnosti.

Zámer úpravy tohoto rozsiahleho námestia (4,5 ha) sa zrodil ešte v 50. rokoch a odvtedy prešiel rôznymi štádiami názorov na jeho využitie. Niektorí uvažovali z námestia urobiť zhromažďovací priestor na rôzne masové zhromaždenia, na vojenské prehliadky, iní zase parkoviská pre autá, resp. parkovú úpravu so zeleňou, ďalší športové a stravovacie zariadenia pre študentov a pod. Za danej situácie iste nebolo ľahké nájsť najvhodnejšie riešenie pre námestie, ktoré vzniklo bez vopred pripravej koncepcie.

Námestie (bývalý „Firsňal“, Fürstenalle — Kniežacia aleja) bolo uznesením plenárneho zasadnutia NVB v decembri 1950 premenované na námestie Klementa Gottwalda. V tejto súvislosti sa uvažovalo, že námestie sa náležite upraví a postaví sa tam pomník K. Gottwaldovi. Výstavbou objektov Slovenskej vysokej školy technickej dostalo námestie charakter urbanisticky organizovaného priestoru, v hornej časti ohraničeného historickou budovou Úradu vlády SSR, po pravej strane budovou Spojov, po ľavej strane bývalou budovou Stavebnej fakulty SVŠT a v dolnej časti budovou Strojníckej a Stavebnej fakulty SVŠT, ktoré bolo potrebné doriešiť.

V rokoch 1958—1962 bolo vypísaných a uskutočnených niekoľko verejných súťaží, ktoré by bolo možné realizovať. V roku 1973 Sekretariát Mestského výboru KSS a Sekretariát Ústredného výboru KSS schválili ideový návrh Národného výboru hl. mesta SSR Bratislavy na sochársko-urbanisticko-architektonickú súťaž, v podmienkach ktorej sa požadovalo riešiť námestie ako zhromažďovaco-oddychový priestor s umiestnením pamätníka Klementa Gottwalda a fontány Družby. Súťaže sa zúčastnilo 14 autorských kolektívov, ich návrhy vyhodnotila súťažná porota (predsedal jej národný umelec, akademický sochár R. Pribiš) v márci 1974. Zvítazil návrh autorského kolektívu v zložení: akad. sochár Tibor Bártfay, laureát štátnej ceny Klementa Gottwalda, akad. sochár Karol Lacko, Ing. arch. Virgil Droppa, Ing. arch. Juraj Hlavica. Správu o výsledku súťaže prerokovalo Predsedníctvo MV KSS v máji 1974 a uložilo, príslušným mestom SSR Bratislavy predložiť prepracovaný ideový návrh, ktorý by zohľadňoval pripomienky súťažnej poroty. Po schválení prepracovaného návrhu príslušnými stranickými a štátnymi orgánmi pristúpilo sa k realizácii pamätníka a úprave námestia.